

Inleiding D66 vragen van 17 maart

Over de tekorten op de begroting sinds 2022 op de bijstandsuitkeringen:

Taakveld BBV (bedragen x 1000)												
	Baten 2022	Lasten 2022	Saldo 2022	Baten 2023	Lasten 2023	Saldo 2023	Baten 2024	Lasten 2024	Saldo 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Saldo 2025
	Realisatie			Realisatie			Begroot			Begroot		
1b Samen leven												
Inkomensregelingen	3.746	6.262	-2.516	4.494	7.182	-2.688	4.561	6.803	-2.241	4.495	6.438	-1.943
Uit: Programmabegroting Heiloo 2024 en 2025												

Uit het artikel in Binnenlands Bestuur <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/risico-bijstand-verkleint-door-rijk-met-nieuwe-vangnetregels> van 14 februari 2025 blijkt dat de gemeente Heiloo aanspraak kan maken op de vangnet-regeling Participatiewet wat het tekort op de begroting terug zou kunnen brengen van gemiddeld 2mln naar 150k. (7,5% eigen risico na vaststelling dat Heiloo zijn best heeft gedaan op de participatie)
Dit moet de gemeente zelf regelen, dat wordt niet door Zaffier gedaan.

Reactie college

De vragen die gesteld worden zijn gebaseerd op een onjuiste aanname. Het is onjuist dat er een tekort is van ca. 2 miljoen op de BUIG.

Heiloo heeft een BUIG-budget wat van rijkswege grotendeels historisch bepaald is. Dit betekent dat het grootste deel van het macrobudget BUIG voor Heiloo gebaseerd is op de uitkeringslasten van twee jaar geleden. Uitstroom uit de bijstand leidt daarmee tot een gering financieel voordeel omdat er daarna (T-2) aanpassing van het BUIG-budget plaatsvindt vanuit het rijk.

Voor andere taken die Zaffier uitvoert zoals de WSW en de Wet Inburgering geldt dat de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven en dat de verantwoording hiervan middels SiSa plaatsvindt (budgetneutraal). De rijksbijdragen worden beschikbaar gesteld aan Zaffier. Ook heeft Zaffier, anders dan het landelijke beeld, een goed lopend werkbedrijf waar over het jaar 2024 een positief resultaat behaald is. Hier zijn dus geen extra kosten voor de gemeente(n).

Weergaven van inkomensregelingen i.p.v. BUIG

In het overzicht waar u naar verwijst zijn alle inkomensregelingen gezamenlijk genomen. Dus de uitgaven voor de bijstand (BUIG) maar ook de bijzondere bijstand en het minimabeleid zitten hierin, waardoor het een vertekend beeld geeft.

In de bijzondere bijstand en het minimabeleid zitten gemeentespecifieke regelingen, zoals CZM (zorgpremie), vergunninghouders inrichting en overbrugging, uitstroompremie en vrijwilligerspremie, etc. De dekking voor de bijzondere bijstand en het minimabeleid komt vanuit de algemene uitkering van het Gemeentefonds.

Voor een specifiek beeld van de gemeente Heiloo van de aan Zaffier gedelegeerde taken (o.a. Participatiewet, Wet inburgering, Wet gemeentelijke schuldhelpverlening) kunt u het beste de kadernota, jaarrekening en begroting van Zaffier raadplegen.

Een weergave voor de BUIG ziet er als volgt uit voor Heiloo:

	2022	2023	2024	* 2025
Uitgave	3.595.192	4.083.554	4.600.550	4.715.857
Budget	3.524.219	3.945.203	4.537.328	4.483.130
Verschil	-70.973	-138.351	-63.222	-232.728

* Prognose

1. Is dit door de gemeente Heiloo aangevraagd en zo ja, waar kan ik dat terugzien in de cijfers?

Jaarlijks wordt door de BUCH Werkorganisatie berekend of gemeente Heiloo recht heeft op een vangnetuitkering. Als dat zo is, dan worden die extra inkomsten meegenomen in de prognose. Voor 2024 heeft Heiloo geen recht op een vangnetuitkering, omdat het verschil op de BUIG kleiner is dan 7.5% (namelijk 6,01%).

Mogelijk wordt het 'eigen risico' op de BUIG wordt verlaagd naar 5%, voor het jaar 2025 of 2026. De eerste 5% overschrijding is voor eigen rekening, overschrijdt je meer dan wordt een deel van deze overschrijding vergoed.

Dit betekent dat deze eventuele aanpassing van 7,5% naar 5% in 2026 óf 2027 van toepassing is, omdat je de vangnetuitkering altijd achteraf aanvraagt.

De berekening voor 2025 zal plaatsvinden in het 1^e kwartaal 2026. Uitgaande van een BUIG-budget van ca. 4.5 miljoen voor Heiloo betekent dit dat de eerste 225.000 euro (=5%) overschrijding van dit budget voor eigen rekening is. Over het deel daarboven wordt een deel van deze overschrijding vergoed middels de vangnetuitkering. Gezien de uitgaven vs. het budget in Heiloo de afgelopen jaren (2022-2024) is het nog onduidelijk of Heiloo dan wel in aanmerking komt voor de vangnetuitkering. Als de overschrijding wél boven de 5% komt dan is de vangnetuitkering t.o.v. het totaalbudget waarschijnlijk marginaal.

Na een mondeling antwoord van de wethouder op 17 maart in de RIA Ombuigen stelt D66 aanvullende vragen:

2. Kunt u verklaren waarom Heiloo niet voldoet aan de criteria?

Het tekort op de BUIG is kleiner dan 7.5%.

3. Zijn dat de vaststelling van de BUIG-criteria of de Vangnetregeling?

Het tekort op de BUIG is te klein om een aanvraag te kunnen doen voor de vangnetregeling.

4. Als dat de vangnetregeling criteria zijn: Met welke inspanningen in het kader van de participatiewet heeft Heiloo dan kennelijk niet voldoende uitgevoerd en wat zijn de mitigerende maatregelen?

Zie beantwoording vraag 3.

5. Of is het boekhoudkundig niet mogelijk (?) om rekening te houden in de toekomst met compensatiegelden?

Als er sprake is van het recht op een vangnetuitkering dan wordt dit bedrag meegenomen in de financiële prognoses voor Heiloo. Dat recht is er over 2024 niet. 1e kwartaal 2026 wordt duidelijk of Heiloo dit recht wél heeft over het jaar 2025.